

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 2

7. jaanuaril 1935

VII aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Koehitsky. Toimetuse liige J. Elango. Vastutav toimetaja H. Roos.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, V. Karja 12, krt. 2. Telefon 458-52.

„Oma kodu uurima!“

Selleks kutsub koole ja õpilasringe IX võistlusõping, milleks üleskutse ilmub „L. J.“ eelmises numbris. Rohkem kui vast kunagi varem on see õping otsekoheses seoses kooli tööga, seega peaks ta erilist tähelepanu väärima.

Ei ole veel hilja võistlusõpingule asuda, tellitagu kohe vastav arv juhiseid. Tööd võib kooli oma äranägemisel vajaduseni koondada, osasid vahele jätta. Tellimised palume võimalikult kohe ära saata, et ülevaate saaks, kas ja kui palju vaja teist trükki juhistest, sest esimene trükk on varsti lõpul.

E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkond.

Kas otsekohene või kaudne karskustöö?

See küsimus on olnud karskustöös elavaks vaidlusaineks, vastavalt põhimõttelisele seisukohale on siis ka kohandatud meetodiline külg karskustöös. Täisealiste juures on otsekohene karskustöö tihti vajalik, kuid ka seal on viimasel ajal pooldatud rohkem kaudset karskustööd. Noorte juures, nagu seda on lootusringlased, ei saa küll põhjendada otsekohese karskustöö vajalikkust, ei saa seda pooldadagi.

Suur hulk õpetajaid loobub lootusringi tööst just ettekäändel, et lapsed on ennegi karsked, milleks seal veel karskustöö. Tõsi, suur enamus lapsi on tõesti karsked. Kuid peame avalikult tunnista- ma, on ka lapsi, kes alkoholi või tubaka või mõlemi pahele korruga on alistunud. Lähtudes enamiku laste seisukohalt, kes tõesti karsked, ei näe mõtet otsekoheseks karskustööks. Korduv pahe kirjeldamine võib koguni kahjugi tuua. Üksikuid õnnetuid, kes juba joovastusaineid näid- vad, peab igal üksikjuhul nõudekohaselt mõjutama ja juhtima. Teistele jääks aga vajalik hoiatus ja selgitus üldises kasva- tustöös. Kahtlemata oleks ka igav lapse iseloomule, kui ikka ja ikka ainult kars-

kusküsimustega tegelema peaks; igavus tooks vastikuse tunde, sellega seoses eemale jäämise lootusringi tööst. Kitsa karskusala käsitlemine ei meelitaks ka kuigi palju õpetajaid ringi tööle. Neil ja teistel kaalutlustel on ka vist seletatav, et meil lootusring algusest peale ei ole olnud puhtal kujul karskusring. Need aastad, mis E. Õp. Liidu kaudu seda tööd on juhitud, on korduvalt rõhutatud, et lootusring on laialises mõisets õpi- laste isetegevuse ja üldise kasvatusering. Ja seda tahaksime tänagi teha, tuues põhjendusi ja näiteid üldiseks kasvatustööks lootusringis.

Varemalt tööme lootusringi töö näi- teid meie ajakirjas kavadena, peatudes kõigi tähtsamate küsimuste juures. Need kavad olid materjaliks õpetajaile, kes karskusõpetust tunnina tahtsid anda. Samal ajal aga võis neid kasutada ka referaatide koostamiseks. Et hoiduda kordu- misest, oleme viimasel ajal piirunud mitmesuguse materjali andmisega.

Kaudse karskustöö juures lootusrin- gis hindame kõige pealt põhikirja nõu- deid. Põhikirjas (ja kodukorras) olgu selgesti väljendatud, et iga lootusring-

lane iseenesest mõistetavalt hoidub kõigist tervist ja kõlblat elu rikkuvaist pahedest, nagu seda on muu seas ka alkohol ja tubak. Laps peab harjuma mõttega, et teisiti ei võigi olla ükski korralik noor, kes tahab olla lootusringlane ja kord tubli kodanik. See on, mis täidab töötuse aset seal, kus pedagoogilistel kaalutlustel otsemas mõttes töötuste võtmist ei pooldata.

Selgitusi ja hoiatusi vajab aga iga kasvav noor ja selle eest peab hoolitsema lootusring. Perioodiliselt peavad korduma igal aastal üldised kõigile liikmeile töökoosolekud, kus arutatakse mitmesuguseid elureformi küsimusi, peatudes põhiküsimuste juures, nagu: alkohol, tubak, tervishoid, lodevad kombed, laiskus, töö, kiustuste võitmine, tahtejõud jne. Neid referaate võivad, olude kohaselt, ette kanda nii õpilased kui õpetajad; neile järgneb õpilaste mõttevahetus ja põhimõtteliste seisukohtade võtmine õpetaja kaasabil. Neil koosolekuil on väga kohased vastavasisulised lugemispalad ja salmitused, et luua arutluste lõpus kohast meeololu, ilusat ja head esile tõsta. Vahete vahel on kohane ka statistikat teha, kas töötunnis või antud arvude kodusel läbitöötamisel (majandus,ervis, õnnetused jm.).

Huvide vaesus, oskamatus elus leida huvitavat tööd ja väärilist lõbu on tihti ulakuse ja joovastusainete otsimise põhjuseks. Pearaskus lootusringi kasvatus-töös tuleb just langetada huvitava tegevuse leidmiseks, huvialade laiendamiseks ja arendamiseks. Kui noorel ei jätku aega ulalduks, kui töö ja eriliste huvialade rahuldamine talt küllaldaselt energiat nõuavad, siis on kergem jääda karskeks ka vanemas eas.

Anname siis noortele huvitavat tööd. Selleks meie loome huvide kohaselt mitmesuguseid salku lootusringis, nagu: spordi, matka, loodusearmastajate, kirjanduse ja teisi. Asutame kollektiivseid ja muuseumi kooli juures ja õpilase kodu. Sündsalt võime siingi näidata, et sportlane, matkaaja, loodusesõber ei saa olla, ei ole alkohoolik, suitsetaja, lohakas, toorekombeline jne.

Nii siis tähtsamaid nõudeid lootusringi kasvatus-töös: selgesti väljendatud põhikirja nõuded terveks ja kõlblaks eluviisiks, nende põhinõuete perioodiline selgitus liikmeile ja kindla tahte kasvamine nende täitmiseks ning huvitavad harrastusalad igale liikmele.

P. K.

Ankeedi tulemusi.

Möödunud kevadel koolidele saadetud ankeedist tuli tagasi 184, seega vastasid umbes 15,1% koolidest.

Lootusringe neis koolides oli 117, liikmeid neis 4681, seega keskmine 39.

Teisi ringe oli: E. N. P. R. — 28, Noorkotkaid-kodutüdreid — 17, õpilaspere — 1, kirjanduse r. — 2, muusika r. — 2, spordi r. — 1, Esperanto r. — 1, kooperatiiv — 5.

Tööst olgu märgitud: töökoosolekud (koondused) mitmesuguste nimede all, nagu: üld-, töö-, referaat-, vestlus-koosolekud, loengud, kino-õhtud, valguspiltide-õhtud, lugemis-õhtud, seltskondline kasvatus, omavahelised võistluskirjutused, esmaabikursused, näitused, kaasõpilaste mõjutamine, ajalehtede-ajakirjade tellimine, lugemislauad, raamatukogud, rühmaeksamid jm. Edasi mitmesugused õhtud ja koosviibimised: huvi-, kirjandus-, vaidlus-, lugemis-, sõprus-, tee-, kõne-, koosviibimise-, mängu-, õpilas-, ettekande-, peo-, jõulupuusuviste-peo-, omavahelise loomingu ettekan-

nete-, seltskondliste mängude-, rahvatantsude- ja klubi-õhtud.

Laulukoore oli 4, okariinide koore 1, pillimuusika koore 1, marke kogus 1 kool.

Oskusalal olid harrastatud käsitöö, praktilised tööd, aiatöö ja puukooli asutamine.

Looduse kaitses: lindude toitmine, lindude kaitsse merel, metsaistutamine ja koduümbruse kaunistamine.

Harrastati, sporti, korraldati jalutus- ja õppekäike.

Ajakirjad ilmusid 46 koolis, seinajakirjad — 49 koolis; kirjavahetus teiste koolidega toimetasid 38 kooli 113 kooliga (üks kool — 16 kooliga); rändalbume liikus 14 koolis 22 albumit.

Sooviavaldusi oli lootusringi ümberkorralduse, võistlusõpingute ja „Lootusringi Juhl“ kohta, millega võimalust mööda arvestatakse ja mis osutusid väga tähtsaks osaks ankeedis.

Ankeedis avaldatud kirjavahetuse jt. soovide toome eraldi nimestikuna.

Kell meres.

Ühel kalamehel oli kaks tarka poissi. Ta oli tihti laulnud neile ühte laulu: „Leidub meres üks imekell; see rõõmustab uskliku südant väga, kuulata kella helinat.“

Üks poeg ütles teisele: „Vanamees muutub lapseks juba. Miks laulab ta seda rumalat laulu alati. Ma olen kuulnud mõndagi tormi, aga ei ilmaski imekella.“

Teine vastas: „Meie oleme veel noored. Ta laulab sügavast minevikust, mälestustest. Ma usun, peab palju rännakuid teinud olema ümber suure, suure mere, siis kuulatakse küll ka helinat.“

Kui isa surnud oli, sõitsid pojad merele, tumeblond juustega. Ja kui nad hallijuukselistena jälle kohtusid, mõtlesid nad ühel õhtul sadama ääres imekellast.

Üks ütles tuseselt ja vanalt: „Ma tunnen merd ja tema võimu; ma olen palju tundnud tema tüütavust, olen tundnud temalt ka mõnda kasu. Helisemas ei kuulnud ma teda aga kunagi.“

Teine vastas ja naeratas noorelt:

„Ma ei usu muud kui mälestust: leidub meres imekell; rõõmustab uskuvat südant väga, kuulata kella helinat.“

Richard Dehmeli järele M. K.

Tahan olla õnnelik.

1. Tervis on õnneliku elu alus. Olen puhas, elan tervishoiu nõuete kohaselt, hoidun igasuguste joovastusainete tarvitamisest.
2. Teadmised tasandavad teed õnnele. Olen tähelepanelik, hoolas, korralik õpilane koolis ja kodus.
3. Ühisel jõul kindlustame õnne. Olen tubli ja eeskujulik sõnas ja teos, aitan neid, kes abi vajavad. Iga üksiku tublidus on ühiskonna tublidus, ühiskonna õnn on üksiku õnn.

Mis ütleb arst õunast.

Palju inimesi teab õuna omadusi väga vähe.

Igatiks peab teadma, et väga hea on õhtuti, enne magamaminekut, üks õun süüa.

Õun elustab vaimutegevust, sest ta sisaldab enam fosforit kui ükski muu puuvili.

Õun soodustab rahulikku, kosutavat und, puhastab küllaldaselt suud ja on hea kaitsevahend igasuguste kaelahaiguste. Ta võtab liigse maohappe üle, elustab maksa tegevust ja kergendab neerude tööd. Õun on ka janu-kustutav.

Karske eluviis võidab!

Õlletöösturigi peab lugu karskusest. Ülemaailmise Valgelindi rahvusvahelisel kongressil Stockholmis möödunud suvel äratas lõbusat tähelepanu Inglise majori Macleod'i jutustus.

Üks suur Inglise õlletehas otsinud hiljuti kuulutuse kaudu kaht veoautojuhti. Kuulutus lõppes hoiatusega: „Ainult täiskarskeil ilmuda“. Üks mu sõpru, kes tundis õlletehase juhatajat, naljatades ütles selle kuulutuse olevat halvaks reklaamiks õlletehase tooteile. Kuid õlletehase juhataja ei kohkunud. „Seda küll“, vastas ta, „aga need mehed peavad vastutama kahe väärtusliku auto ja neis oleva kalli koorma eest.“

Karske eluviis tõstab töövõimust. Jaapani kummitoodete dumpingu-ilmeline Euroopa üleujutamine on äratanud paljudes maades tõsist huvi. Võttes selle seiga lähtekohaks märkis Jaapani esin-

daja Londonis peetud rahvusvahelisel karskuskongressil, et Jaapani kummitoodete odavus võib olla põhjustatud ka sellest, et kõik Jaapani kummiühingu 4800 töölisi on täiskarsked. See tõstab sel määral nende töövõimust, et saaduste hind võib suurest veokulust hoolimata võistelda Euroopa tehaste saaduste hindadega.

Stratosfäärilendur keeldus alkoholist. Belgia stratosfäärilendur Cosyns, kelle julge lend äratas huvi ja austust kogu maailmas, on täiskarsklane. Kui ta just oli minemas oma kuulsale lennule, ulatas ühe suure ajalehe kirjasaatja talle šampanjaklaasi. Cosyns keeldus seda vastu võtmast, seletades: „Ma olen karske. Ma ei joo kunagi muud kui vett ega muuda oma kombeid nüüd, kus tuleb hoida pää selge ja vormis.“

Sidemeid koolide vahel.

(Järg.)

Ajakirju vahetada soovivad:

- Harjumaal:**
Valtu 6-kl. algkool, Rapla.
- Läänemaal:**
Silla 6-kl. algkool, Silla.
Haimre 6-kl. algkool, Märjamaa.
Niibi 6-kl. algkool, Taebla, Sutlepa.
Vatla 6-kl. algkool, Karuse.
Oru 6-kl. algkool, Räägu.
Nehatu 4-kl. algkool, Paatsalu.
- Pärnumaal:**
Kalita 6-kl. algkool, Kilingi-Nõmme.
Põlendmaa 6-kl. algkool, Niidaste.
Pärnu l. 6-kl. algkool, Raeküla.
- Saaremaal:**
Pamma 6-kl. algkool, Pamma.
Rahuste 6-kl. algkool, Lõopõllu.
Kõrkvere 6-kl. algkool, Kõrkvere.
Leisi 6-kl. algkool, Leisi.
- Tartumaal:**
Kammeri 6-kl. algkool, Kodijärve.
- Viljandimaal:**
Suure-Jaani 6-kl. algkool, Suure-Jaani.
Lahmuse 6-kl. algkool, Suure-Jaani, pk. 2.
Mõnnaste 6-kl. algkool, Tarvastu, 33.
Karula 4-kl. algkool, Viljandi, Tobra pk.
- Virumaal:**
Püssi 6-kl. algkool, Lüganuse, pk. 2.
Mädapea 6-kl. algkool, Mädapea.
Kunda-Malla 6-kl. algkool, Malla.
Kurtna 6-kl. algkool, Nadalama.
Ratva 5-kl. algkool, Ratva, Mäetaguse.
- Võrumaal:**
Võru l. I 6-kl. algkool, Võru.
Urvaste 6-kl. algkool, Urvaste.
Jaanimäe 6-kl. algkool, Saru.

Seinalehe kaastööd vahetada soovivad:

- Harjumaal:**
Kehra 6-kl. algkool, Kehra.
Rae 6-kl. algkool, Rae.
- Järvemaal:**
Jalgsema 6-kl. algkool, Võhmuta.

Läänemaal:

- Matsalu 6-kl. algkool, Tuudi.
Oru 6-kl. algkool, Räägu.
Kasari 6-kl. algkool, Kirbla.
Massu 6-kl. algkool, Massu.
Haimre 6-kl. algkool, Märjamaa.
Feru 6-kl. algkool, Vigala.
Niibi 6-kl. algkool, Taebla, Sutlepa.

Petserimaal:

- Lesgi 6-kl. algkool, Liivamäe.

Pärnumaal:

- Alliku 6-kl. algkool, Jäärja.
Pärnu l. 6-kl. algkool, Raeküla.

Saaremaal:

- Kõrkvere 6-kl. algkool, Kõrkvere.
Pamma 6-kl. algkool, Pamma.
Kuressaare l. 6-kl. algkool, Kuressaare, Kubermangu 3.
Lõõne 6-kl. algkool, Kogula.

Tartumaal:

- Vadi 6-kl. algkool, Avinurme.
Alatskivi 6-kl. algkool, Alatskivi.
Prangli 6-kl. algkool, Krüüdneri.
Mehikoorma eesti 6-kl. algkool, Meeksi.

Viljandimaal:

- Mõnnaste 6-kl. algkool, Tarvastu, 33.

Virumaal:

- Püssi 6-kl. algkool, Lüganuse, pk. 2.
Laekvere 6-kl. algkool, Laekvere.
Mädapea 6-kl. algkool, Mädapea.
Kurtna 6-kl. algkool, Nadalama p.-ag.
Narva l. VII 6-kl. vene algkool, Narva. (Eesti ja vene keeles.)
Narva-Jõesuu 6-kl. vene algkool, Narva-Jõesuu. (Eesti ja vene keeles.)

Võrumaal:

- Linnamäe 6-kl. algkool, Linnamäe.
Adiste 6-kl. algkool, Põlva.

Kirjavahetust soovivad:

- Harjumaal:**
Varbola 6-kl. algkool, Varbola.
- Virumaal:**
Püssi 6-kl. algkool, Lüganuse.

TEATEID.

Lootusringide põhimäärused, normaal-põhikiri, rinnamärgi ja lipu kodukord ilmus rükkist, saada E. Õpetajate Liidust, hind à 10 senti. Lootusringidele, kes oma tegevusest E. Õ. Liidule teateid saatsid kevadel ankeedil, saadetakse raamat ilmumisel.

Lootusringide rinnamärke palume tellida otsekohe: O. Viikmanni kullasepa-äri, Raekoja hoone, Tallinn. Saatekulud kannab tellija.

*

TOIMETUSELE SAADETUD KIRJANDUST.

- „Aed“ nr. 11, 12.
„Eesti Noorte Punane Rist“ nr. 3, 4.
„Loodusevaatlaja“ nr. 5, 6.
„Eesti Spordileht“ nr. 11, 12.
„Külvaaja“ nr. 7—8, 9—10.
„Arenge“ nr. 8.
„Kevadik“ nr. 5—6.

ADISTE ALGKOOLI LOOTUSRING „VIKING“

1933./34. õppeaastal.

Õppeaasta alul oli liikmeid 18, õppeaasta lõpul — 24.

„Viking“ on pidanud kogu õppeaja kohta 15 koondist. Koondistel on harjutatud koosolekujuhatamist, protokollimist, ettekandeid ja seltskondlikku kasvatust. Pääle selle on töötanud erirühmad ja ajakirjatoimkond.

Sissetulekuid oli kogu õppeaasta kohta 410 snt., väljaminekuid — 325 senti.

Juhatus.